

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

PRÓBAÉRETTSÉGI

a 2016/2017-es tanévben

TESZT MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

UTASÍTÁSOK

- A teszt **20** feladatot tartalmaz, a megoldásra szánt idő **120** perc.
- Figyelmesen olvasson el minden feladatot, értelmezze őket, majd gondolkodjon el a felkínált megoldáson (bekeretezés, összekötés, aláhúzás, kiegészítés és egyéb)!
- Írjon olvashatóan, ügyelve arra, hogy válaszai érthetőek legyenek, nyelvtani és helyesírási szempontból pedig pontosak!
- Azokban a feladatokban, amelyekben hozzáírnia, kiegészítenie kell a megadott szöveget, ne használjon rövidítéseket, hanem a kért fogalom teljes nevét írja ki (pl. magy. ny. helyett magyar nyelv; irod. helyett irodalom; ált. helyett általános). Ott engedélyezett a rövidítések használata, ahol a feladat erre utasít. A szófajtani és a mondattani elemzéseknél a tanult rövidítések elfogadhatók.
- A tesztet golyóstollal kell kitöltenie (csak a kidolgozásnál használhat ceruzát és törlőgumit).
- A golyóstollal leírt válaszokat már nem szabad javítania vagy áthúznia.
- A feladat jobb oldalán található négyzetbe ne írjon semmit! Ide írják majd a feladat átnézői a pontszámot. Erre és az utolsó oldalra se írjon!
- Amennyiben a feladatokkal előbb végez, csendben hagyja el a termet, hogy ne zavarjon másokat!

Sok sikert a munkához!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

1. Olvasd el az alábbi szöveget, és válaszolj a kérdésre!

Minden okom megvan rá, hogy azt higgyem: a bolygó, ahonnan a kis herceg jött, a B-612-es kisbolygó. Távcsövön ezt a csillagocskát csak egyetlenegyszer észlelték: 1909-ben egy török csillagász.

Fölfedezéséről akkor nagy előadást tartott a Nemzetközi Csillagászati Kongresszuson. Öltözéke miatt azonban nem hitt neki senki. Mert ilyenek a fölnöttek.

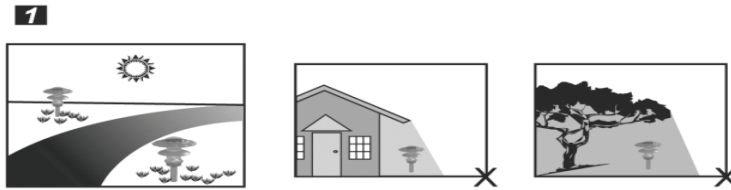
A B-612-es kisbolygó hírvének nagy szerencséjére azonban egy török diktátor utóbb halálbüntetés terhe mellett megparancsolta népének, hogy öltözködjék európai módra. A csillagász 1920-ban megismételte előadását, ezúttal fölöttébb elegáns öltönyben. És ezúttal egyet is értett vele mindenki.

Mi a **műfaja** a szövegnek? Karikázd be a megfelelő választ!

- a) novella
- b) himnusz
- c) regény
- d) tragédia

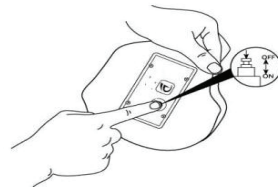
2. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd oldd meg az utána következő feladatot!

A SOLAR lámpa elhelyezése

- 1) Az akkumulátor hatékony töltése érdekében a SOLAR kerti lámpákat lehetőleg úgy helyezze el, hogy a SOLAR panel közvetlenül napfény hatása alatt legyen, fa vagy egyéb tárgy árnyékától mentes helyen (lásd 1. sz. ábra).
- 2) Győződjön meg arról, hogy a lámpa tetején található fényérzékelőt egyéb fényhatás ne érje, mivel ez a SOLAR lámpa bekapcsolását sötétedéskor befolyásolhatja.
- 3) A SOLAR lámpa akkumulátorának hatékony feltöltéséhez legalább két egymást követő napos időszakra van szükség.

Szerelési útmutató

Óvatosan távolítsa el a SOLAR lámpát és tartozékait a dobozból.

- 1) Nyomja be a lámpa alatt lévő kapcsolót, ekkor a lámpa „AUTO” állásba kerül. A kapcsoló ismételt lenyomását követően a lámpa kikapcsolt „OFF” üzemmódba kerül.

Működés

- 1) A napi normál működés érdekében a kapcsolót helyezze „AUTO” állásba, sötétedéskor a lámpa automatikusan bekapcsol, amennyiben két egymást követő napon az akkumulátor megfelelően feltöltődött.
- 2) A SOLAR lámpa fényerejét befolyásolja, hogy az akkumulátor töltése teljesen napos vagy felhős időjárási viszonyok között történt.

Karbantartás

Nedves, puha ronggyal a SOLAR lámpa felszíne időszakosan letörölhető.

Semmilyen folyékony vagy egyéb tisztítószer nem alkalmazható!

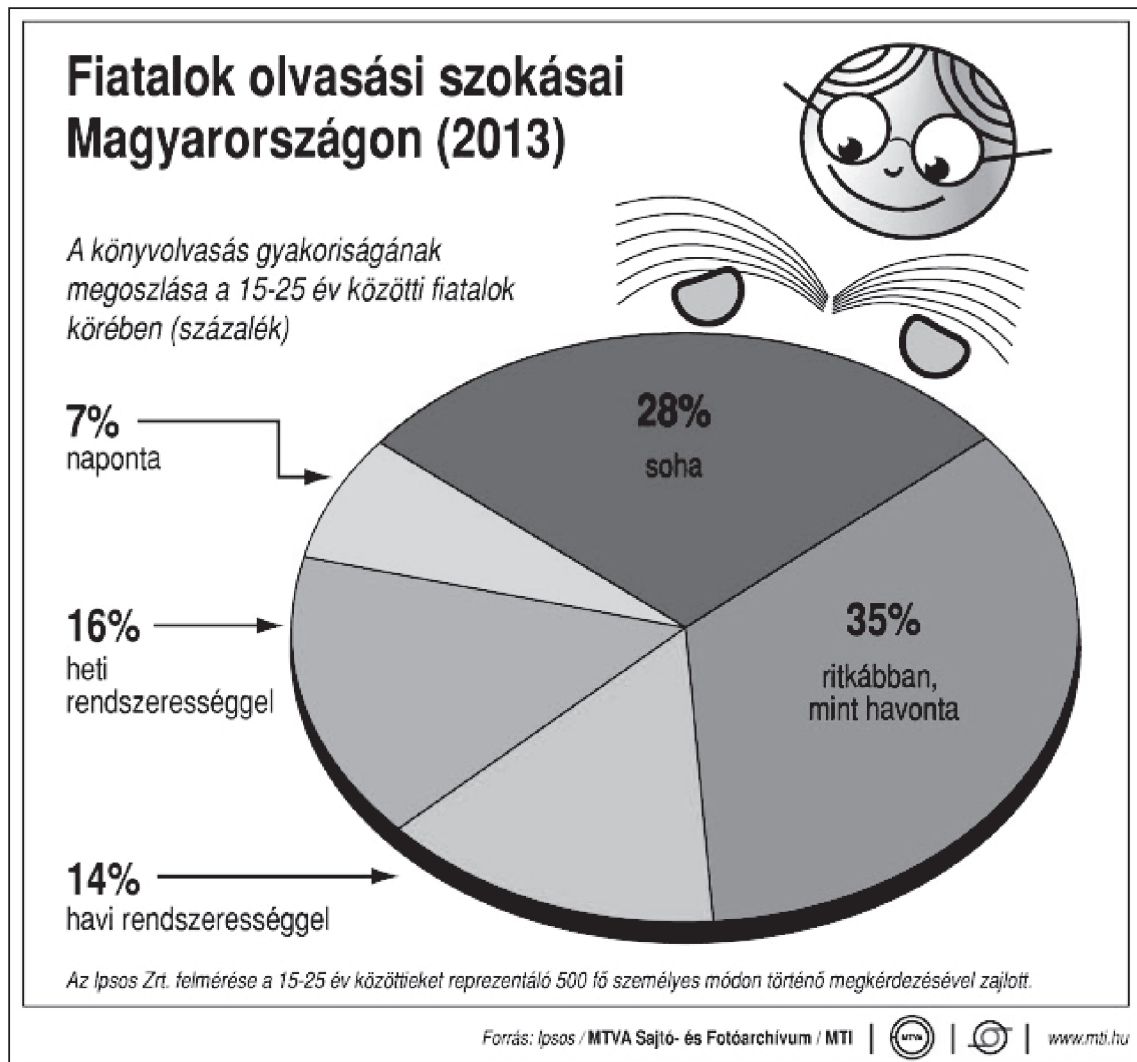
FIGYELEM! A használt akkumulátort ne dobja háztartási hulladékgyűjtőbe!

Keretezd be a megfelelő választ! A fenti szöveg a SOLAR lámpa:

1. apróhirdetése;
2. használati útmutatója;
3. megrendelőlapja;
4. jegyzőkönyve.

3. Az alábbi ábra azt mutatja, hogy egy 2013-as felmérés szerint milyen gyakran olvasnak a 15–25 év közötti fiatalok Magyarországon. Vizsgáld meg a kördiagramot, és állapítsd meg, hogy melyik tevékenység jellemzi leginkább és melyik a legkevésbé az olvasási szokásokat!

1. A magyarországi fiatalok legnagyobb hányada _____ olvas.

2. A magyarországi fiatalok közül a legkevésbben _____ olvasnak.

4. Bontsd az alábbi szókégyókat szavakra, azaz alkoss nyelvtanilag helyes és értelmes mondatokat!

kettőszázötcentiméteresazújjágyhossza

agörögdinnyétvásáronisárulják

5. Kösd össze a szópárokat írásmódjuk alapján a bennük érvényesülő helyesírási alapelvvel!

asszony – tollal

kiejtés szerinti írásmód

tüzes – kettő

hagyományos írásmód

tetszik – műveltség

egyszerűsítő írásmód

kehely – Mikszáth

szóelemző írásmód

6. Olvasd el figyelmesen az alábbi szövegrészletet, majd az alábbi vázlatpontokat tedd sorrendbe, számozd meg!

Szíveskedjék terpeszállásba állni, mélyen előrehajolni, s ebben a pozitúrában maradv, a két lába közt hátratekinteni. Köszönöm.

Most nézzünk körül, adjunk számot a látottakról.

Íme, a világ fejtetőre állt. Férfilábak kalimpálnak a levegőben, visszacsúsznak a nadrágszárak, s a lányok, ó, ezek a lányok, hogy kapkodnak a szoknyájuk után!

Ott egy autó: négy kereke a levegőbe, mintha egy kutya a hasát akarná vakartatni. Egy krizantém: keljfeljancsi, vékony szára az égbe mered, ahogy a fején egyensúlyozza magát. Egy gyorsvonat, amint füstcsóvján tovarobog.

A Belvárosi Plébániatemplom a két tornyán levő két kereszten levő két villámhárító hegyével érinti csak a földet.

(Örkény István: Arról, hogy mi a groteszk)

___ A templom a villámhárítóin áll.

___ Férfilábak a levegőben.

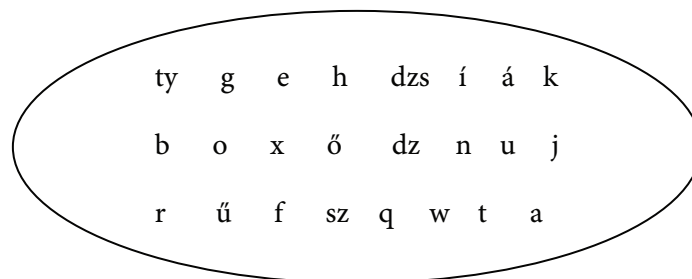
___ Álljon terpeszállásba!

___ A lányok a szoknyájuk után kapkodnak.

___ Tekintsen hátra!

___ A feje tetején áll az autó, a krizantém, a gyorsvonat.

7. Az alábbi betűhalmazból keresd ki a magánhangzókat!

Írd a vonalra a magánhangzókat! _____

8. Határozd meg az állítmányok fajtáját: igei/névszói/névszói-igei állítmány!

Gábor tanuló. _____

Tegnap megnéztem egy filmet. _____

Panna jó volt. _____

Zsuzsa kenyeret vásárolt. _____

9. Megadtuk a szavak köznyelvi és a diáknyelvben használt alakját is. A feladatod, hogy csoportosítsd őket a megadott szempontok alapján!

barát-haver, cikiz-gúnyol, beköp-beáru, tasli-pofon, ügyetlenkedik-bénázik

A köznyelvben használt szavak: _____

A diáknyelvben használt szavak: _____

10. Kösd össze a kiemelt szóelemeket a megfelelő meghatározásokkal!

1) játszott

a) közép fok jele

2) képezni

b) múlt idő jele

3) asztalt

c) tárgyrag

4) szebb

d) főnévi igenév képzője

11. Állapítsd meg az alábbi mondatok fajtáját a **beszélő szándéka** (a tartalom) szerint!

a) Vesz-e a lángosból? _____

b) Tanuld meg a verset! _____

c) Olvassuk a mesét. _____

d) Szeretnék egy csokoládét! _____

12. Egészítsd ki az alábbi szöveget a **nyelvtörténeti korszak** megnevezésével!

A/az _____ kor a kezdetektől a honfoglalásig tartott. Ebből a korból nincs írásos emlékün, csak a későbbi dokumentumokból vagy a rokon nyelvek történetéből következtethetünk.

13. Húzd alá a szavak szófaját a megadott lehetőségek közül!

a) nincs	b) mindenkivel	c) hogy	d) megfontolandó	
névutó	kérdő névmás	segédige	főnévi igenév	
ige	határozatlan névmás	kötőszó	melléknévi igenév	
főnév	általános névmás	határozószó	melléknév	
névmás	vonatkozó névmás	indulatszó	határozói igenév	☐

14. Keretezd be az alábbi kijelentésre érvényes helyes meghatározást!

Az alany lehet:

a) határozott, határozatlan és általános;

b) tagolt és tagolatlan;

c) igei, névszói és névszói-igei.

15. Állapítsd meg a József Attila gyermekverseiből idézett versszakok sorvégi rímét!

Kertész leszek, fát nevelek,
kelő nappal én is kelek,
nem törődök semmi mással,
csak a beojtott virággal.

1) Rímképlet: _____ 2) Rímfajta: _____

Lehunyja kék szemét az ég,
lehunyja sok szemét a ház,
dunna alatt alszik a rét -
aludj el szépen, kis Balázs.

3) Rímképlet: _____ 4) Rímfajta: _____

16. Figyelmesen olvasd el a szöveget! Határozd meg a szöveg elbeszélőjét!

El akartam futni, de a kis Burai J. megragadta a karomat, bizonyára arra várt, hogy a postás mondjon valamit, amin röhögni lehet. A postás ekkor eltaposta a tüzet, ismét ránc nézett, és mint egy szégyenlős, piros arcú gyerek, kicsit zavartan azt mondta:

– Tudok egy ujjal fütyülni.

Csodálkozva néztünk egymásra Burai J.-vel, ezen még röhögni sem lehetett.

– Mi meg két ujjal tudunk fütyülni – mondta Burai J., és megpróbált vigyorogni.

– Két ujjal mindenki tud – mondta a postás. – De én egy ujjal tudok fütyülni.

– Nem hiszem – mondta Burai J.

A postás ekkor szájába dugta a mutatóujját, és éleset füttyentett.

Leforrázva oldalagtunk el onnan, visszamentünk a házunk elé, és megpróbáltunk mi is egy ujjal fütyülni. Nem sikerült, és én már fél óra múlva tudtam, hogy nekem soha nem is fog sikerülni. Így hát megint elkezdtem szedni a ház faláról a hernyókat, földre dobtam és agyontapostam őket, Burai J. azonban továbbra is a mutatóujját rágta.

– Félreismertük eddig ezt a postást – mondta később. – Szerintem ő volt a legjobb postás a világon.

– Akkor nem nyugdíjazták volna – mondtam.

– Láttál te már valakit, aki egy ujjal tud fütyülni? – kérdezte ellenségesen Burai J.

– Nem láttam.

– Hát akkor ne beszélj – mondta. – Szerintem ő az egyetlen ember a világon, aki egy ujjal tud fütyülni. De én is meg fogok tanulni, ha beledöglök is. És ezentúl rendesen fogunk vele viselkedni.

Karikázd be a helyes válasz előtt álló betűt! A szöveg **elbeszélője**:

a) az író

b) egy kívülálló személy

c) E/1. személyű elbeszélő

17. Figyelmesen olvasd el a szövegrészletet, majd oldd meg a feladatot!

Játszva hajtogatni kezdtem kivénült ujjakkal a megtiport újságlapból a papírhajót. Sokszor megakadtam, mint az öreg hajóácsok: hogy is kell? Aztán ide-oda dűtögetve az ólombetűs oldalakat, kész fregattomat letettem a fűszálak közé.

- Fillérkém, kincsecském - mondtam a pénznek -, kapsz két gyufaszállábat, egy gyufaszálfejet kormos hajjal, a kabátomból kitepek egy kis cérnát, s azzal odakötlek a kutyatejvitorlához, mint egy Odüsszeuszt!

- Fillérkém - búcsúztam tőle -, menj... Hess!

Ott állt a fillér úr a vízen; a sárga vitorlába belefújta a szél, s a fregatt lassan cammogott... ó, legjobb lenne utánvetnem magam a kusza hajónak, s elmerülnöm utolsó kincsemmel a pocsoya fenekén.

Hirtelen rám rivallt a gyár első dudálása. Fejem fölött megmozdultak a csillék: az üresek napfényel a bányába indultak; a teltek meg agyaggal jöttek a téglaprésekhez. Tompa dörrenés szállt; dinamittal robbantottak, óriási darabokra törve alázúgott egy-egy magas agyagfal.

Átugrottam az árkon, s lefutottam az irodáig. Tudtam, mi lesz kiírva, mégis egész közel mentem az üvegablakhoz, és úgy bámultam:

„MA MUNKÁSFÖLVÉTEL NINCS.”

Két karom azonnal zsebre dugtam: minek fáradjanak a lóbálásban. És szívesen bedugtam volna elgyöngült lábaimat egy óriás zsebébe csüggedt életemmel együtt. Ó, szívesen fölnyaltam volna nyelvemmel egy konyhát, a nyelvemmel, csak már munkát kapjak.

(Gelléri Andor Endre: Egy fillér)

Karikázd be a novellarészlet **témája** előtti betűjelet!

- a) munkanélküliség
- b) kincsvadászat
- c) játék

18. Figyelmesen olvasd el a szöveget!

Az egri vártól északkeletnek áll egy magas hegy, az Eged. Voltaképpen Szent Egid vagy Szent Egyed volna az igazi neve, de hogy az Egyed nevet be nem vette soha a magyar gyomor, ma is csak Eged annak a hegynek a neve. Annyira van az Egertől, mint a Szent Gellért-hegy Kőbányától. De sokkalta magasabb és testesebb. Ha annak a hegynek az irányában valami erős kezű ember kilőne az egri várból egy lúdtollal szárnyazott nyilat, az a nyíl átrepülne azon a dombon, ahol a török ágyúk egyik falkája dörög, és abba a völgybe hullana, ahol a tábori gyülevész nép tartózkodik.

A Szent Mihály-napi ostrom délig tartott. Délután hűlt az ágyú mind a két részen. A várban a *Circumdederunt* zsoltár hangzott el. Lent a vár körül a tábori dervisek és papok szedték szekerekre a holtakat meg azokat a sebesülteket, akik a maguk erejéből nem bírtak továbbmozdulni.

A vár kívül-belül feketéllett a vértől. A bástyákon és az ostrom négy helyén az asszonyok hamut és kőport hintettek a vértócsákra. A szeglettoronnyal leomlott janicsárokat a várbeli hóhér dobálta le. Zászlóikat behordták a lovagterembe. Fegyvereiket odaszórták a katonáknak: kinek mi tetszik, válogathat belőle ingyen.

Karikázd be azokat az **állításokat**, amelyek a fenti alkotásra vonatkoznak!

- a) A fenti műrészlet egy történelmi regényből származik.
- b) A részlet egy útikönyvből származik.
- c) A részlet írója Gárdonyi Géza.
- d) A részlet A Pál utcai fiúk című regényből származik.

19. Figyelmesen olvasd el a **műfaji jellemzőket**! Karikázd be a műfaj nevét, amelyre a meghatározások vonatkoznak!

Költői és vallásos műfaj, az ódai műfajcsoport tagja, melynek tárgya és alkalma valamely istenség, esetleg elvont eszme (béke, szeretet, szabadság stb.), természeti erő vagy isteni tulajdonságokkal felruházott ember dicsérete, magasztalása. Az egyik legősibb lírai műfaj, a mitikus világgépű kultúrákban mindenhol fellelhető.

- a) dal
- b) elégia
- c) himnusz
- d) episztola

20. Figyelmesen olvasd el a szövegrészletet!

Ti urak, ti urak! hát senkisem
Koccint értem pohárt?
Ti urak, ti urak!... ti velsz ebek!
Ne éljen Eduárd?

Vadat és halat, s mi az ég alatt
Szem-szájnak kellemes,
Azt látok én: de ördög itt
Belül minden nemes.

Ti urak, ti urak, hitvány ebek!
Ne éljen Eduárd?
Hol van, ki zengje tetteim -
Elő egy velszi bárd!

1. Szerző: _____ Cím: _____

2. Mi a **műfaj**a az alkotásnak? _____

A magyar nyelv és irodalom teszt eredményei

Megjegyzés: a tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!

A teszt összpontszáma

(0-tól 20-ig)

--	--	--	--

A feladatok pontszámai

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Bizottság:

1. _____

2. _____

3. _____

Ellenőrizte:

4. _____

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	